

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Євгенія НОВАК
2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та
ремесел Буковини

обов'язкова

Освітньо-професійна програма **Декоративне мистецтво та ремесла**

Спеціальність: В3 Декоративне мистецтво та ремесла

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Мова навчання українська

Чернівці 2026 рік

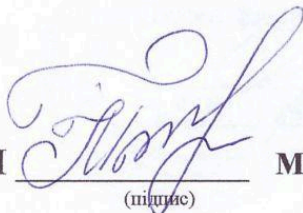
Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Розробник: Шкрібляк Микола Миколайович, заслужений діяч мистецтв України, член Спілки народного мистецтва України

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Викладач: Шкрібляк Микола Миколайович, Заслужений діяч мистецтв України, член Спілки народного мистецтва України

Погоджено з гарантом ОП

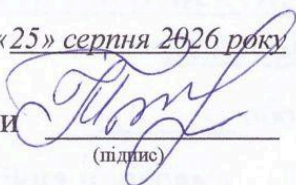
Мирослава ЖАВОРОНКОВА

(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 1 від «25» серпня 2026 року

Завідувач кафедри

Мирослава ЖАВОРОНКОВА

(підпис)

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова методичної ради

Оксана ГАЛУНКА

(підпис)

Навчальна дисципліна **«Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини»** є обов'язковою освітньою компонентною освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Предметом її вивчення є історичні, етнокультурні та мистецькі особливості декоративно-прикладного мистецтва Буковини, його традиційні ремесла, сучасні трансформації та перспективи розвитку у контексті культурної спадщини й креативних індустрій.

Мета навчальної дисципліни: є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системних знань про історичні, культурно-мистецькі, етнорегіональні та сучасні тенденції розвитку декоративного мистецтва й ремесел Буковини, розвиток здатності до наукового аналізу, творчого осмислення та інтерпретації традиційної мистецької спадщини, а також набуття компетентностей щодо її збереження, популяризації, інноваційного розвитку й інтеграції в сучасний культурний простір, креативні індустрії та професійну мистецьку діяльність.

Особливу увагу дисципліна спрямовує на формування у майбутніх магістрів навичок дослідницької роботи, критичного аналізу актуальних процесів у сфері декоративного мистецтва, виявлення перспектив розвитку традиційних ремесел Буковини в умовах глобалізації, цифровізації та європейської інтеграції, а також усвідомлення їхньої ролі у збереженні національної культурної спадщини та формуванні сучасної мистецької освіти.

Пререквізити Опанування компетентностей, сформованих під час навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у сфері декоративного мистецтва та ремесел, зокрема знань з історії мистецтва, теорії декоративного мистецтва, народного мистецтва, художніх технологій, етнокультурної спадщини, основ мистецтвознавчих досліджень, а також володіння базовими навичками творчої, проєктної та дослідницької діяльності.

Результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності СК (ФК):

- СК1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.
- СК2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- СК4. Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації. СК6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.
- СК6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського декоративного мистецтва.

ПРН4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПРН5. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі декоративного мистецтва.

ПРН7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

ПРН8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем декоративного мистецтва, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

ПРН11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.

ПРН15. Планувати професійну діяльність у сфері декоративного мистецтва відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	16	-	14	-	60	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекц.	практ.	лаб.	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XIX століття						
Тема 1. Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XIX століття	15	2	3			10
Тема 2. Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва.	15	3	2			10
Тема 3. Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XX – XXI століття	15	3	2			10
Разом за ЗМ1	45	8	7			3
Змістовий модуль 2.						
Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва						
Тема 1. Провідні тенденції культурно-мистецького розвитку Буковини.	10	2	3			5
Тема 2. Роль культурологічних	10	3	2			5

Порядок розроблення, затвердження та перегляду робочої програми освітнього компонента у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Затверджено Вченою радою університету, протокол № 8 від 22 червня 2026 р.

товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва.						
Тема 3. Модерн у мистецтві Буковини.	10					10
Тема 4. Сучасні митці Буковини	15	3	2			10
Разом за ЗМ 2	45	8	7			30
Усього годин	90	16	14			60

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XIX століття: Види традиційних ремесел: ткацтво, вишивка, гончарство, деревообробка; Художні особливості орнаментики та технік; Роль ремісничих осередків у культурному житті краю.
2	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва: Осередки культурного життя на Буковині; Музеї як центри збереження і популяризації народної культури; Культурно-просвітницька діяльність товариств.
3	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XX – XXI століття: Трансформація традиційних форм у нових умовах; Синтез народного й професійного мистецтва; Сучасні напрями розвитку декоративно-ужиткового мистецтва.
4	Провідні тенденції культурно-мистецького розвитку Буковини: Соціально-історичні умови розвитку культури; Взаємовплив народної та професійної творчості; Міжкультурні взаємини на території краю.
5	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань: Діяльність українських, румунських, німецьких та єврейських культурних осередків; Товариство «Руська бесіда», «Просвіта», інші організації; Музеї як осередки просвіти й науки.
6	Модерн у мистецтві Буковини: Архітектура та образотворче мистецтво стилю модерн; Особливості буковинського модерну; Відомі митці й архітектори, що працювали в стилі модерн.
7	Сучасні митці Буковини: Основні напрями й тенденції сучасного мистецтва краю; Відомі художники, скульптори, майстри декоративного мистецтва; Співіснування традиційного й авангардного у творчості.

Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XIX століття: Які види ремесел були найбільш поширеними на Буковині в XIX ст.? У чому проявляється локальна специфіка буковинських виробів? Які техніки орнаментики та декору характерні для цього періоду? Як соціально-економічні умови впливали на розвиток ремесел?
2	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва: Яку функцію виконували культурологічні товариства в XIX–XX ст.? Які музеї Буковини мали найбільший вплив на розвиток декоративного мистецтва? Як діяльність товариств впливала на збереження народних традицій? Чи можна назвати музеї рушійною силою культурної інтеграції?
3	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XX – XXI століття: Які зміни відбулися у традиційних видах ремесел у XX ст.? Як глобалізація вплинула на розвиток декоративного мистецтва? Хто з сучасних митців розвиває традиції народних ремесел? У чому полягає значення декоративного мистецтва в сучасній культурі?
4	Провідні тенденції культурно-мистецького розвитку Буковини: Які чинники найбільше вплинули на культурний розвиток краю? Як на формування мистецтва впливало багатонаціональне середовище? У чому полягає унікальність буковинської мистецької традиції?
5	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань: Які функції виконували культурологічні товариства? Які з них залишили найбільш відчутний слід у культурі Буковини? Чим відрізнялася діяльність українських товариств від інших? Яку роль відіграють музеї сьогодні?
6	Модерн у мистецтві Буковини: Які особливості має архітектура модерну в Чернівцях? Чим буковинський модерн відрізняється від загальноєвропейського? Які художники та архітектори представляли цей напрям? Як модерн поєднав традиційні й нові мистецькі форми?
7	Сучасні митці Буковини: Які напрямки сучасного мистецтва розвиваються на Буковині? Хто є найвідомішими представниками образотворчого та декоративного мистецтва? Як митці інтегрують народні традиції у сучасне мистецтво? Які перспективи розвитку мистецького середовища краю?

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
1	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XIX століття	1. Підготувати реферат про один із провідних видів ремесел (ткацтво, вишивка, гончарство, різьблення). 2. Зібрати приклади орнаментів і мотивів, характерних для буковинського декоративного мистецтва XIX ст., зробити їх опис.	15

		3. Скласти таблицю «Порівняння буковинських ремесл з ремеслами інших регіонів України у XIX ст.».	
2	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва	1. Опрацювати матеріали про діяльність культурологічних товариств («Просвіта», «Руська бесіда» тощо) та скласти схему їхньої ролі у розвитку мистецтва. 2. Підготувати презентацію про один із музеїв Буковини, що зберігає колекції декоративного мистецтва. Написати есе «Чому музеї є важливими центрами збереження культурної пам'яті?».	15
3	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XX – XXI століття	1. Підготувати коротке дослідження «Які нові техніки та матеріали з'явилися у декоративному мистецтві Буковини XX–XXI ст.?». 2. Створити фотоальбом (цифровий чи друкований) із сучасних зразків декоративно-ужиткового мистецтва регіону. 3. Написати порівняльну характеристику: «Традиційне і сучасне в буковинських ремеслах».	15
4	Провідні тенденції культурно-мистецького розвитку Буковини	1. Скласти хронологічну таблицю культурно-мистецьких подій краю (XIX – поч. XXI ст.). 2. Підготувати доповідь «Взаємовплив культур на Буковині: українська, румунська, німецька, єврейська традиції». Написати аналітичну замітку: «Які чинники впливали на культурний розвиток Буковини?».	15
5	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань	1. Створити карту культурних центрів і товариств Буковини (XIX–XX ст.). 2. Провести порівняльний аналіз діяльності товариств різних національних громад (українців, румунів, німців, євреїв). 3. Підготувати інтерв'ю (у письмовій формі) з працівником музею або культурного товариства про їхню роль у сучасному житті.	10
6	Модерн у мистецтві Буковини..	1. Зробити фотозвіт або презентацію «Архітектурні пам'ятки модерну у Чернівцях». 2. Підготувати міні-дослідження про одного художника чи архітектора, що працював у стилі модерн. Написати есе «Чим буковинський модерн відрізняється від європейського?».	10
	Всього		90

Контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання проводиться в рамках модульного контролю відповідно до тем змістових модулів. Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

Методи навчання

- словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, сторітейлінг, навчальна дискусія);
- наочні (спостереження, ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, навчальні фільми);
- практичні (вправи, розв'язання професійно-зорієнтованих ситуацій, гейміфікація, дослідження, проєктування);
- методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни);
- методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Система контролю та оцінювання

методи контролю

поточний контроль передбачає:

- *Усне опитування:* дискусія за темами семінарів; аналіз творів декоративного мистецтва (усний опис, характеристика орнаментики, технік).
- *Письмові роботи:* реферати та есе (напр. «Роль вишивки у культурі Буковини», «Перспективи розвитку декоративного мистецтва в ХХІ ст.»); самостійні завдання (порівняльні таблиці, презентації, фотоальбоми).
- Термінологічний диктант: перевірка знання понять: «орнамент», «ткацтво», «модерн», «ремесло», «декоративне мистецтво» тощо.
- Тести (Moodle): для перевірки базових знань фактів, дат, імен митців, технік.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмових контрольних робіт (автоматизованого тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

- *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі **заліку** з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

форми контролю

- *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);
- *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);
- *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Форма підсумкового контролю – екзамен

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – **40 балів**.

Екзаменаційні білети з ОК «Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини» складаються із 3-х теоретичних завдань.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів		
A	«відмінно»	Якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
B, C	«добре»	Коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші філософські феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.
D, E	«задовільно»	Якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.
FX	«незадовільно» з можливістю перескладання	Коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (залікова/екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
15	15	15	10	10	10	15		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Які основні види декоративного мистецтва та ремесл були поширені на Буковині в XIX столітті?
2. У чому полягає унікальність орнаментальних мотивів буковинської вишивки?
3. Які техніки традиційного ткацтва застосовували майстри Буковини?
4. Назвіть центри гончарства на Буковині в XIX–XX ст.
5. Яке значення мала різьба по дереву в народному мистецтві краю?
6. Як соціально-економічні умови XIX ст. впливали на розвиток ремесл?

7. Які культурологічні товариства діяли на Буковині у XIX–XX ст.?
8. Яку роль у розвитку народного мистецтва відігравала «Просвіта»?
9. Які музейні установи Буковини зберігають колекції декоративно-ужиткового мистецтва?
10. Як діяльність музеїв сприяла збереженню традиційних ремесл?
11. Які нові матеріали та техніки з'явилися у декоративному мистецтві Буковини в XX ст.?
12. Як на розвиток ремесл вплинула індустріалізація XX століття?
13. Які сучасні майстри декоративного мистецтва Буковини відомі в Україні та за її межами?
14. У чому полягає значення декоративного мистецтва в сучасному культурному середовищі?
15. Які чинники вплинули на формування багатонаціональної мистецької традиції Буковини?
16. Які провідні тенденції культурного розвитку краю можна виділити у XX–XXI ст.?
17. Як співіснували народне і професійне мистецтво на Буковині?
18. Які особливості мав стиль модерн у архітектурі Чернівців?
19. Назвіть відомих архітекторів і митців, що працювали в стилі модерн на Буковині.
20. Чим буковинський модерн відрізняється від загальноєвропейського?
21. Які художники та скульптори сучасної Буковини є найвідомішими?
22. Як сучасні митці інтегрують народні традиції у свою творчість?
23. Які виставки та фестивалі сприяють популяризації декоративного мистецтва Буковини?
24. У чому полягає актуальність збереження традиційних ремесл у XXI столітті?
25. Які перспективи розвитку декоративного мистецтва у зв'язку з глобалізацією?
26. Як сучасні технології (ІКТ, 3D-друк тощо) впливають на декоративно-ужиткове мистецтво?
27. Чому декоративне мистецтво важливе для формування регіональної ідентичності?
28. Які напрями співпраці музеїв і навчальних закладів сприяють збереженню ремесл?
29. Які проблеми існують у збереженні традиційного мистецтва Буковини сьогодні?
30. Які шляхи розвитку та популяризації декоративного мистецтва Буковини у майбутньому ви вважаєте найбільш перспективними?

У межах поточного контролю до рейтингу здобувача вищої освіти можуть зараховуватися додаткові бали за результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, за умови наявності відповідного сертифіката, свідоцтва або іншого документа, що підтверджує їх здобуття. Зазначені результати мають відповідати змісту та/або тематиці навчальної дисципліни.

https://media.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchanni-a-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf?_gl=1*_1rmid27*_ga*MTUwMjIxMDQzMS4xNzA3NDk2Mjk5*_ga_Q6273NZQ6Z*_czE3ODg3NjU2MzAk bzEwNDQkZzEkdDE3ODg3NjkxNTckajYwJGwwJGgw ;

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/>).

Рекомендована література:

Основна:

1. Гаврилюк, Р. М. Декоративно-ужиткове мистецтво Вижницької школи: традиції та новаторські творчі концепції : дис. ... канд. мистецтвозн. : 17.00.06 / Роман Миколайович Гаврилюк ; наук. керівник: Орест Михайлович Голубець ; М-во культури та інформ. політики України, Львів. нац. акад. мистецтв. – Львів, 2020. – 243 с.
2. Гнидька К. О. Етнофольклорна культура Буковини в умовах поліетнічних та глобалізаційних впливів / К. О. Гнидька // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2022. – № 2. – С. 35–43.
3. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посіб. / О.В. Гулей. — Суми : Видавництво СумДПУ, 2010. — [8,7] арк. : іл.
4. Жаворонков В. П. Дивлячись у майбутнє. Народне мистецтво. 2007. № 1-2. С. 61
5. Жданович Ю. А. Метаморфози української орнаментики на слов'яно-романському пограниччі України. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2022. № 4. С. 48–54
6. Косміна О. Українське народне вбрання = Ukrainian folk costume = Украинская народная одежда / гол. ред. Віргініус Строля ; відп. ред. Олена Кір'ятська. Київ : Балтія Друк, 2017. 62 с
7. Манько В. В. Українська народна писанка. – Львів: Свічадо, 2001. – 46 с.
8. Мистецтво другої половини XIX–XX століття. Історія українського мистецтва. Київ, 1970. Т. Кн. 2. С. 331
9. Селівачов М. Новий погляд на традиційне мистецтво: анатомія жанру. Бібліотечний вісник. 2007. № 2. С. 40–41
10. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики: іконографія, номінація, стилістика, типологія. Київ : Ант, 2009. 408 с
11. Станкевич М. Художнє дерево / М. Станкевич // Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат. – У 2-х т. – Т. 2: Етнологія та мистецтвознавство / Наук. Ред. С. Павлюк. – Львів: Ін-т народознавства НАНУ, 2006. – С 709-726.
12. Стоян С. П. Культурно-історичні метаморфози символізму в європейському образотворчому мистецтві : монографія. Київ : Міленіум, 2014. 358 с.
13. Суруджій Н. М. Писанки наших бабусь. Зібрання писанок Юрія Дмитровича Ференчука. – Чернівці: Місто, - 2016. – 200 с.
14. Чумарна М. І. На полотні вічності. Таємниці вишивки та вишивання. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2021. 144 с

Додаткова:

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів : Світ, 1993.

Порядок розроблення, затвердження та перегляду робочої програми освітнього компонента у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Затверджено Вченою радою університету, протокол № 8 від 22 червня 2026 р.

2. Кара-Васильєва Т. В., Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». – Київ : Либідь, 2005.
3. Кара-Васильєва Т. В. Історія української вишивки. – Київ : Мистецтво, 2008.
4. Косів В. Національна ідентичність у графічному дизайні України (1945–2020). – Київ : Родовід, 2020.
5. Матеріали міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій з проблем декоративного мистецтва, етнодизайну та культурної спадщини.
6. Наукові фахові видання України:
 - *Вісник Львівської національної академії мистецтв*;
 - *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*;
 - *Народознавчі зошити*;
 - *Мистецтвознавчі записки*;
 - *Art and Design*.

Інформаційні ресурси

- Міністерство освіти і науки України – <https://mon.gov.ua/>
- Міністерство культури та стратегічних комунікацій України – <https://mcip.gov.ua/>
- Український культурний фонд – <https://ucf.in.ua/>
- Національна академія мистецтв України – <https://academia.gov.ua/>
- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <https://www.nbuv.gov.ua/>
- Національний репозитарій академічних текстів – <https://nrat.ukrintei.ua/>
- Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – <https://www.chnu.edu.ua/>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha/>
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro>

[-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/](https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/)

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenyymi-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.